

Тема: Підсумковий урок «Властивості та графіки тригонометричних функцій. Найпростіші тригонометричні рівняння»

Мета:

- *Навчальна:* систематизувати та узагальнити знання учнів за темою «Функції. Їхні властивості та графіки»;
- *Розвиваюча:* розвивати вміння аналізувати задачі, правильно їх розуміти та правильно використовувати отримані знання і навички під час розв'язування задач;
- *Виховна:* виховувати наполегливість, інтерес до вивчення точних наук;

Тип уроку: закріплення знань;

Обладнання: конспект, презентація, мультимедійне обладнання;

Хід уроку

I. Організаційний етап

- Привітання
- Перевірка присутніх на уроці
- Налаштування на роботу

II. Розв'язування завдань

№1

Які вирази не мають змісту:

1) $\arccos 1$	2) $\arcsin \pi$
3) $\arccos \sqrt{2}$	4) $\operatorname{arctg}(-14)$

Розв'язання:

- 2) $\arcsin \pi$ не має змісту, бо $\pi > 1$
3) $\arccos \sqrt{2}$ не має змісту, бо $\sqrt{2} > 1$

Відповідь: $\arcsin \pi$ і $\arccos \sqrt{2}$

№2

Обчисліть:

1) $\arccos\left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right)$	2) $\cos\left(\arcsin\frac{\sqrt{2}}{2}\right) - 5 \arccos 1$

Розв'язання:

- 1) $\arccos\left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = \pi - \arccos\frac{\sqrt{3}}{2} = \pi - \frac{\pi}{6} = \frac{5\pi}{6}$
2) $\cos\left(\arcsin\frac{\sqrt{2}}{2}\right) - 5 \arccos 1 = \cos\frac{\pi}{4} - 5 \cdot 0 = \frac{\sqrt{2}}{2}$

Відповідь: 1) $\frac{5\pi}{6}$ 2) $\frac{\sqrt{2}}{2}$

Знайдіть всі розв'язки рівняння на заданому проміжку:

$$1) \quad \sin \frac{x}{2} = -\frac{\sqrt{2}}{2}, [-2\pi; 2\pi]$$

Розв'язання:

$$1) \quad \sin \frac{x}{2} = -\frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\frac{x}{2} = (-1)^k \arcsin \left(-\frac{\sqrt{2}}{2} \right) + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$\frac{x}{2} = (-1)^k \cdot \left(-\arcsin \frac{\sqrt{2}}{2} \right) + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$\frac{x}{2} = (-1)^k \cdot (-1)^1 \cdot \arcsin \frac{\sqrt{2}}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$\frac{x}{2} = (-1)^{k+1} \arcsin \frac{\sqrt{2}}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$x = (-1)^{k+1} \frac{\pi}{2} + 2\pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$k = 0$$

$$x = -\frac{\pi}{2} \quad // \in [-2\pi; 2\pi]$$

$$k = 1$$

$$x = \frac{\pi}{2} + 2\pi = \frac{5\pi}{2} \quad // \notin [-2\pi; 2\pi]$$

$$k = -1$$

$$x = \frac{\pi}{2} - 2\pi = -\frac{3\pi}{2} \quad // \in [-2\pi; 2\pi]$$

➤ Поясніть, чому не варто витратити час на перевірку
 $k = 2$ і $k = -2$?

(учні висловлюють власну думку)

Відповідь: $-\frac{\pi}{2}; -\frac{3\pi}{2}$

Розв'яжіть рівняння та знайдіть всі його корені на заданому проміжку:

$$1) \quad \cos 3x + \cos x = 0, \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2} \right]$$

Розв'язання:

$$\cos 3x + \cos x = 0$$

$$2 \cos \frac{3x+x}{2} \cos \frac{3x-x}{2} = 0 \quad \cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha+\beta}{2} \cos \frac{\alpha-\beta}{2}$$

$$2 \cos 2x \cos x = 0$$

$$\cos 2x = 0$$

або

$$\cos x = 0$$

$$2x = \frac{\pi}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$x = \frac{\pi}{4} + \frac{\pi k}{2}, k \in \mathbb{Z}$$

$$x_1 = \frac{\pi}{4}$$

$$x_2 = \frac{\pi}{2}$$

$$x_1 = \frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{2} = \frac{3\pi}{4}$$

$$x_2 = \frac{\pi}{2} + \pi = \frac{3\pi}{2}$$

$$x_1 = \frac{\pi}{4} - \frac{\pi}{2} = -\frac{\pi}{4}$$

$$x_2 = \frac{\pi}{2} - \pi = -\frac{\pi}{2}$$

$$x_1 = \frac{\pi}{4} - \frac{2\pi}{2} = -\frac{3\pi}{4}$$

$$x_2 = \frac{\pi}{2} - 2\pi = -\frac{7\pi}{4}$$

Відповідь: $\pm \frac{\pi}{4}; \pm \frac{\pi}{2}$

$$x = \frac{\pi}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$k = 0$$

$$// \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$// \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$k = 1$$

$$// \notin \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$// \notin \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$k = -1$$

$$// \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$// \in \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$k = -2$$

$$// \notin \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

$$// \notin \left[-\frac{\pi}{2}; \frac{\pi}{2}\right]$$

№5

Розв'яжіть рівняння:

1) $(1 - 2 \sin x)(2 \cos^2 x - 1) = 0$

2) $\sin x = -1,4$

Розв'язання:

1) $(1 - 2 \sin x)(2 \cos^2 x - 1) = 0$

$$1 - 2 \sin x = 0$$

або $2 \cos^2 x - 1 = 0$

$$2 \sin x = 1$$

$$\cos 2x = 0$$

$$\sin x = \frac{1}{2}$$

$$2x = \frac{\pi}{2} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$x = (-1)^k \frac{\pi}{6} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$$

$$x = \frac{\pi}{4} + \frac{\pi k}{2}, k \in \mathbb{Z}$$

2) $\sin x = -1,4$

$\emptyset$, оскільки $-1 \leq \sin x \leq 1$

Відповідь: 1) $x = (-1)^k \frac{\pi}{6} + \pi k, k \in \mathbb{Z}$ або $x = \frac{\pi}{4} + \frac{\pi k}{2}, k \in \mathbb{Z}$

2) $\emptyset$

III. Підсумок уроку

- Дати відповідь на запитання учнів
- Індивідуальна робота з учнями, що не зрозуміли матеріал

IV. Домашнє завдання

Повторити §12-16, підготуватися до О.С. Істер
контрольної роботи.

Виконати № 16.26 (1, 3); 16.32; 16;27

Повторити «Головне в §2».

А.Г. Мерзляк

Виконати № 17.2, 17.4, 17.6 (1 стор.)